

Reactie van het college van Amersfoort aan de VNG over de Wet Kostenverhaal Huisvesting Vergunninghouders

De VNG heeft zelf al een aantal bezwaren naar voren gebracht, waarbij de gemeente Amersfoort zich aansluit:

1. Terugwerkende kracht is onvoldoende gemotiveerd en dus niet acceptabel.

De bedoeling is om het kostenverhaal met terugwerkende kracht vanaf 1 juli 2016 in te laten gaan voor gemeenten, die op de peildatum 1 januari een verwijtbare achterstand hebben. Terugwerkende kracht kan slechts bij hoge uitzondering in wetgeving worden opgenomen. Volgens de VNG is dit in de wet kostenverhaal huisvesting vergunninghouders onvoldoende gemotiveerd en daarmee onacceptabel.

2. Beleidsvrijheid van de provincie in deze wordt beperkt

Dit wetsvoorstel beschrijft onder welke omstandigheden de provincie moet oordelen of een gemeente tekort schiet. Dit beperkt de beleidsvrijheid van de provincie bij het uitvoeren van het interbestuurlijk toezicht.

3. Moment waarop de gemeente kosten moet vergoeden moet beter aansluiten op de aankondiging van de provincie

Dit sluit aan bij het hierboven genoemde eerste punt. Als er al sprake is van een kostenvergoeding, kan dat pas vanaf het moment dat de provincie formeel heeft laten weten dat de gemeente haar taken op het gebied van de taakstelling onvoldoende heeft uitgevoerd en er geen concreet zicht bestaat op een goede aanpak hierin (essentie van de Escalatieladder: zie volgende pagina).

Aanvullende reactie Gemeente Amersfoort

Daarnaast heeft gemeente Amersfoort nog de volgende aanvullende bezwaren:

1. Gemeente Amersfoort kent een groot woningtekort en lange wachttijden voor haar inwoners.

De toenemende druk op de sociale huurwoningmarkt maakt dat de wachttijden voor een sociale huurwoning zijn opgelopen. De wachttijd is ten opzichte van vijf jaar geleden met circa 25 procent toegenomen. In 2015 was de gemiddelde wachttijd voor alle typen woningen 8,4 jaar. Met aftrek van 30 % gelabelde (bijv. seniorenwoningen) woningen is de wachttijd voor niet-gelabelde woningen in 2015 10,4 jaar. Een deel van de vrijkomende woningen wordt verhuurd aan woningzoekenden met een urgentie (voorrangsverklaring). Het percentage verhuuringen aan inwoners met een urgentie is in 2015 toegenomen tot 41%, waardoor de druk op het resterende woningaanbod groter wordt. Om te voldoen aan de taakstellingopgave hebben andere urgente groepen veel minder kans op een woning, laat staan personen die zonder urgentie op de wachtlijst staan. Daarnaast komen juist in het segment waarin veel vraag vanuit statushouders is (alleenstaanden) bijna geen woningen beschikbaar. De gemeente heeft een Programma Sociale Woningbouw in het leven geroepen om tot 2021 tweeduizend sociale woningen te realiseren om in de behoefte te kunnen voorzien. De wetgeving houdt geen rekening met de verschillen op de woningmarkt in het land en daarmee met het realistische gehalte van (het tempo van) de taakstelling.

2. Als verschoonbare reden kan de grote inspanning voor opvang vluchtelingen van een gemeente niet worden aangevoerd, terwijl hier zou wel rekening mee moeten worden gehouden.

De gemeente Amersfoort heeft zich ingespannen om de extra huisvesting van statushouders (verhoogde taakstelling) zorgvuldig en zo snel mogelijk te realiseren. Daarnaast heeft Amersfoort ruimhartig bijgedragen aan de opvang van vluchtelingen. Behalve het reeds bestaande azc is crisisopvang, verlengde crisisnoodopvang, een uitbreiding van het asielzoekerscentrum (azc) aan de BW-Laan (290 plekken) en extra opvang voor amv op het terrein van Zon & Schild gerealiseerd. Ook is veel inspanning gegaan naar de voorbereiding van een azc op de Lichtpenweg (600 plekken), waarvan het COA zeer onlangs heeft laten wegen vanwege een lagere instroom van asielzoekers geen gebruik van te willen maken.

3. Het is onduidelijk maar lijkt te gaan om een zeer hoog bedrag, dat aan de gemeenten wordt doorberekend.

Op dit moment is het nog onduidelijk welke kosten het Rijk in rekening wil brengen voor de opvang van statushouders (zie ook hieronder punt 4), maar het lijkt te gaan om een groot bedrag. Gemeenten hebben hier geen budget voor. Het verzorgen van extra huisvesting en de opvang van statushouders doet nu al een groot beroep op de gemeentelijke middelen.

4. Onduidelijk in het voorstel is welke kostensoorten gaan meetellen bij de berekening van de gemiddelde kosten van het COA voor de opvang van een vergunninghouder.

Het wetsvoorstel gaat uit van een jaarlijkse berekening van de gemiddelde kosten van het COA voor de opvang van een vergunninghouder. De Minister bepaalt de hoogte van de gemiddelde kosten jaarlijks op basis van een opgave van het COA. Alhoewel de provincie een richtbedrag heeft gegeven, wordt nog niet exact gemeld welke kostensoorten meetellen en hoe groot het bedrag uiteindelijk zal zijn.